

ŠKARAT

Zabavno-zbadljiv in šaljiv list.

Št. 18. in 19.

V Ljubljani, decembra 1883.

Tečaj 1.

Gospod Kavčič,

graščak v Sevnici, je „konfessionslos“, nikakor pa še ne „konfusionslos“. Kdor ga ne pozna, bi ga drago plačal, a kdor ga pozna, bi zanj ne dal niti počenega groša. Ker znamo, da mu slovenski č, preseda, kakor samemu peklenščeku blagoslovljena voda, mu že naprej damo na razpolaganje nekoliko tsch, tsch, tsch, tsch, tsch, tsch, tsch, tsch, da s to kôpo črk umiri svojo razburjeno pragermansko samosvest. Kajti gospod Kavčič je sigurno nemškega pokoljenja. To priča že njegovo ime. Ko je še tam gori v visokej Nemčiji sitnosti prodajal, reklo se mu je „Kautz“, „ein wunderlicher Kautz“, a ko je prišel na slovenska tla, bilo je vse „unisono“ tega mnenja:

„Auch solche Kautze muss es geben!“

in prekrstili so ga brez vode in brez soli v „Kavčiča“. Od tega časa pa brea in ongavi, da bi odpravil rožičke na svojem imenu, kjer koli le more, on boče biti le nemški Kautz, nikakor pa ne čuk!

Mi ga jako dobro poznamo in lahko bi navajali mnogo zanimljivih podrobnosti o njem: Kako je z žandarji hotel ustaviti železnični vlak, kako je nekdanj svoja goveda prodajal cent loja za toliko in toliko in naposled uvidel, da je našel mojstra, kako blagohotno skrbi za svojo od vseh vetrov nabrano družinčad, kako svoje dozdevno znanje avstrijskih zakonov uporablja dosledno v zdrrrrražbo drrrrugim ljudem, a z vsem tem bi dolgočasili čitatelje. Za tega delj bodi spominu ohranjena naslednja dogodbica iz njegovega življenja:

Gospod Kavčič dobil je nekdanj od deželnega urada v Ljubljani par pobotnic, v katerih je bilo njegovo ime pisano **Kavčič**. Vsled te pisave ga je nekoliko dnij trla božjast in lasje, katerih že dolgo več nema, ježili so se mu na glavi. Ko je zopet po tem atentatu okrevaj, uravnal si je očala pritiskivši je na ne posebno elegantni nos, ter po dolgem ukrepanji in premišljevanji odposlal naslednji „Schreibebrief“:

Hoher krain. Landesausschuss!

Ich habe von der meinem Sohne Herrn Arthur Kautschitsch gehörigen halben Loge Nr. 59 im landschaftlichen Theater zu Laibach für die Saison 1880/81 eine Subvention von 17 fl. zugesagt und eingezahlt, ingleichen von dieser Logenhälfte für die nämliche Periode einen Assekuranzbeitrag pr. 1 fl. 50 kr. entrichtet, dafür aber in den drei bezüglich, hier mitfolgenden Quittungen eben so viele Faustschläge in das Gesicht erhalten.

Nach § 146 a. b. G. B. erlangen die Kinder den Namen ihres Vaters. Wer in aller Welt ist berechtigt, den von meinem Vater übernommenen, ehrlichen Namen zu verstümmeln? Gewiss nicht die Beamten der Landeshauptkasse in Laibach. Ich selbst dürfte ihn gesetzlich nur mit Bewilligung der zuständigen, höheren pol. Behörde ändern, glaube daher nicht schuldig zu sein, mir eine derlei Vergewaltigung von Irgend Jemanden gefallen zu lassen. Die Namensübersetzung in die slovenische Kultur-Orthografie entbehrt nicht nur jeder gesetzlichen Berechtigung, sondern involviret sogar eine Verletzung der Staatsgrundgesetze, mindestens ist sie eine Eigenmächtigkeit, eine Unart, denn jede gebildete Nation lässt Personen-Namen unverändert, wie sie ihre Träger von jeher schreiben, aber die Slovenen — ei, das ist etwas Anderes, Bauer! — die sind mit den Bochesen stammverwandt und da ist es noch die sanfteste Aperation, wenn sie Einem einige Buchstaben — Haare aus dem Barte raufen. Glücklicher Dr. Bluntschi, dass ihn nicht das Schicksal ereilte, in Laibach etwas zu besitzen, er müsste da auch seinen guten, deutschen Namen einbüßen!

Wenn man zur Förderung einer deutschen Sache ein Opfer bringt, sollte man doch dagegen gefeit sein — und zumal von Seite eines deutschen Landesausschusses, dass seine deutsche Namens-Orthografie nicht slovenischer Verzerung verfallt.

Man sollte doch voraussetzen, dass ein deutscher Landesausschuss so viel Macht besitze, um nationalen Gewaltstreichen seiner untergeordneten Manipulations-Organen ein gesetzliches Halt zu gebieten. Sollte ich mich hierin unvermutheterweise täuschen, müsste ich unliebsam meine dem deutschen Theater entgegengebrachte Liebesgabe zurückziehen, denn der zum Slovenen degradirte Kautschitsch könnte logisch doch unmöglich ein deutsches Kunstinstitut unterstützen.

Ich schliesse demnach mit der ergebensten Bitte:

Ein hoher krainischer Landesausschuss geruhe mir statt der hier rückfolgenden drei Quittungen andere mit richtiger Namensschreibweise kostenfrei zuzumitteln.

Unterlichtenwald 17. Jänner 1881.

Eduard Kautschitsch m/p.

No, kaj mislite, kaj je s tem pismom dosegel veleučeni g. Kavčič, graščak v Sevnici? Gospodje, katerih se je to tikalo so rekli: Gospod Kavčič pozna jako dobro nekatere §§§. Vseh pa ne. Sicer bi moral znati, da njegov **tsch** še nikakor ne nadomestuje koleka. Zaradi tega bil je g. Kautschitsch **notioniran** in moral je plačati po pristojbinskem zakonu predpisano globo. Je-li to bila tudi „Liebesgabe“, ne znamo, to pa dobro vemo, da si bode g. Eduard Kavčič poprej dvakrat premislil, predno odpošlje zopet tak „Schreibebrief“.

Dopisi.

Iz Ormoža, 26. novembra 1883. Šel sem po velikem našem mestu. Sredi glavnega trga še vedno zidajo in stavijo. Saj veste, spomenik našega Šekspirja, Konjeslava. To Vam bo spomenik! Gotovo bo trikrat višji od one Germanije, ki stoji nekje v blaženi, nemški državi.

Tako sem si mislil, ko mi pride nasproti naš pobožni in bogaboječ Gerner. Trikrat se je prekrizal, predno me je dobro pogledal. Solze veselja teklo so mu po nežnem licu. Vprašam ga po vzroku. On mi pravi: „Da! „Slov. Narod“ ima prav, ko piše, da je že kralj Cetejav obljubil priti. In glej, včeraj so se zopet zbrali. Sklenili so, da mora jeden iti se mu zato veliko čast že zdaj zahvaljevat, in sicer je bil za ta važen posel jednoglasno izvoljen naš diplomat — Avšar!“ — — —

Moj Bog! sem vzdihnil. Naš lep Ormož zapusti in se pelje čez širo morje. Bog vé, če pride kedaj nazaj, — in če le pride tjakaj! Mogoče, da ga morske ribe za zajutrek pojedó, kajti za obed ali za večerjo ga je — — premalo. O ti, ljubljeni Avšar, to je groza. Pošlji točo tako debelo, kakor je Dakova glavica; pošlji točo na ta spomenik, saj jo imaš v rokah, saj jo vedno seboj nosiš. Pošlji jo, pošlji, da bo vničila to vse dejanje, ki je vzrok tvojemu pogubljenju!

A Bog zna! morebiti se motim! Če tebe, predragi mi Avšar, ne bode nazaj, misli si bom, da si postal prvi minister pri Cetejavu, kajti verjami mi, on potrebuje takih ljudi. Tedaj srečen pot, piši mi kaj, kako se ti kaj godi! — —

Starišine in vodje ljudstva, poslušajte jedenkrat tudi moj glas; naj ne bo vpijočega v puščavi! Gospod Avšar gre tedaj oznanjat slavo našega Konjeslava. Ali bi ne bilo dobro, da še bi drugim narodom naznanili slavnost, ki se bo vršila bodoče leto? Saj imamo zato zmožnih poslancev dovolj! Jaz tedaj stavim ta-le predlog: Daka naj se potruži k Tartarom, Kmetav pa v Kaledonijo; Feysrid naj gre na goro Vesuv in kadar bo iz nje naj bolj grmelo in bruhalo, najpostavi svojo majhno glavico v njeno žrelo ter jej naj zapové, da se pokori geniju našega Konjeslava. Gerner naj hiti k plemenitim Kinezom, Tarminec k Siamezom in Tarminec — k Samojedom, katerim bo uže s svojo orjaško postavo inponiral; in zadnji, Bitter Rihel, naj pak gre oznanjevat slavnosti — — viteškim ciganom! — To bodo ministri! — —

Nadejam se, da boste ta moj nujni predlog jednoglasno sprejeli.

A tu še imam jednega. Volitve v občinski odbor so pred durmi. Kateri odborniki bodo voljeni, to mene nič ne briga; a to jim polagam na srce, naj izvolijo županom našega — — — Konjeslava Dravskega! Izvolite ga, to je volja vsega tukajšnjega ljudstva. To bodo deveta nebesa za Ormož. Od njega samega vém, da boče Ormožu pripraviti električno železnico in električno razsvetljavo. Vsako leto bo najmanj jedenkrat v Ormoži svetovna razstava. V četverorazrednej šoli bodo se otroci učili kineški, zulukaferški, turški in ciganski jezik!

Volite ga torej županom!

Živio naš novi ormoški župan Konjeslav Dravski!!!

No godeci tuš, tuš zaigrajte! Cerberus.

Od ibi-ubi, 29. novembra 1883. (Drobnosti.) Vsaj me nič ne skrbi; ali vendar mi vest že zategadelj ne dá miru, da ne bomo tepci kranjski Slovenci, kakor je poročal Mokriške grajščine nadvrtar pred leti v svojo saksonsko domovino: „Hier in Krain ist sonsten ein gemüthliches Volk, aber unendlich dumm; ich bin doch schon 30 Jahre hier und — kein Teufel kann deutsch.“ — Buteč, ta pritepeni, pak nij pomislil, da se i on v 30. letih ni učil slovenske besede. —

Sicer finančni rešpicijent g. Hirschberg v Krškem nij še 30 let na Kranjskem, a 20 pa jih je. — In kaj se je on naučil v teku tega časa? — „Bukuc pokáš“ — če žganjarski kotel pečati; — „bukuc pokáš“ — je sploh pri njemu kot uradni osobi, če je že kaka knjižica za pokazati ali ne. — V 20. letih se je samo dve kranjski besedi navadil, toraj je pak tudi umevno, da gre podložni mu mož finančne straže na potovanje z njim ter mu raztolmači, kar mu slovenski kmet pové: — Pa tudi iz družega vzroka je dobro, če dva skupaj potujeta; vsaj pravijo, da je „cirenga“ ceneje, o čemur bode krški davkar nasprotno povedal, kateri dva za jeden posel plačuje, ker jeden

ni slovenščine več. Mi g. rešpicijentu še veliko let v najboljšem zdravju privoščimo in mu nikakor ne odrekamo sposobnosti pri njegovem poslu, če si pak v 20. letih samo dve slovenske besedici prisvoji, onda smo izgubili pred tacimi Nemei rešpekt in ne kaže družega, nego pod „sturzglas“ ž njim, da ga nam bog še 20 leti ohrani. —

Leta 1867. je moglo vse iz Madjarskega, kar nij znalo uradnega jezika; nasprotno pa Madjari, poslušajoči po Slovenskem, ne hoteč učiti se slovenščine, ostali so v svojej službi. Poštarja v Žužempergu g. Póka de Pókafálva tistega leta tudi niso zmenjali in ostal je tukaj. — Kje je reciprociteta? Toda, naj ostane pri nas! Grize me samo, da si mož še do danes nij preskrbel slovenskega napisa na uradnem poštnem štamplji, ko ga imajo povsod na Kranjskem. — He, gosp. Póka! prosite pri poštni direkciji in v malo dneh ga imate; sicer apeliramo na drugo tverdko. — Je že tako! — Vi živite izoliran mej Slovenci, toraj se morate klanjati močnejšemu faktorju. —

V Zatičini ima erar velikanski, nad polovico neobljuden grad, kterege je bil car Josip II. cistercijenzarjem konfisciral. Veliko uradov in privatnih stanovanj je ondu, ali vedno še ostaja obilo prostora neporabljenega, ker najemniku primanjkuje najvažnejših malenkosti, ki bi jih imel erar kot gospodar preskrbeti. In če plačam najemščino, smem vendar tudi kljuko na vratih in peč v sobi zahtevati. Erarni rentmojster tega ne more s kratka dovoliti, temveč obrniti se mora na ministerstvo in to ne gre tako hitro, ampak tako-le: Ako mislim letos stanovanje v najem vzeti, toraj rabim 1883. leto kljuko in peč, leta 1884. pride kljuka in peč v državni budget in leta 1885. po leti se bom že lahko grel pri peči. — To je pravilni tek instanc. — Ker bi se pak jest že letos rad grel pri peči, ne bom čakal na erarni „šparherd“, ampak šel tija, kjer nahajam stanovanje v redu — in erar ima prostore prazne. — Grad treba pobeliti vsaj v notranjih prostorih; ali kedo ga bode izbelil za bornih 15 gld., ki jih erar v ta namen dovoljuje. V tej zadevi erar štedi, v drugej pa zapravlja. V prelatnej sobani nekdanji je dragocena univalnica iz najfinejšega mramorja, po strokovnjakih nad 800 gld. cenjana. Erar prepustil je to sobano najemuikom za drvarnico in po lepej umivalnici frée polena ter krušijo antikno imenitnost. — Čemu pak blebetam! — Dosti je, da je sovražni nam davkar g. Lällegg lokalni inspektor gradů, v katerem je vedel sebi najlepše prostore izbrati, druge gospode pak pustiti osodi.

V Mokronogu in Šent-Rupertu bodo baje imeli kmalu občinske volitve; sicer je triletna doba dozdnajnim županoma že potekla, pa menda tacih tiskanih pól ni, da se približjo na občinska vrata. — Oba sta národna moža ter se njima propada pri bodočih volitvah ni bati; vendar pa bi bilo dobro, da se navada ne opusti ter volitev razpiše.

Radeški adjunkt g. Th. je navzlic svojemu 39letnemu pristavskemu poslovanju še dosti čilega razuma, da v aktih kako dovtipno pové. Zakaj bi tudi ne pustili moža v strahu božjem, ki skrbi za smeh v novomeški kresiji, kedar pride kaj „aus Thomanien“. —

Import nemških avskultantov na Slovensko nas na kmetih malo briga; bolj šegavi smo pri gg. kanclistih, s kterimi imamo opraviti. Ali zaman je! Naj vlada izdá 10 zabojev naredeb radi znanja slovenščine, gospodje v Gradei že najdejo luknjico, po kterej nemški kompetenti kačurske prilazejo v naše pokrajine. Če je tudi kteri bil slovenščine kedaj deloma zmožen, pozabi jo v teku 12letnega vojaškega službovanja, katero le soplja nemški duh, — in duh je močan, mesó pa slabo — pravi pismo. — Pa kaj sem rekel! Vsaj znajo slovenski, evo, ti dokaza! Prišel je kmet na nemški poziv h kanclistu, da objavi smrt unesrečenega starega očeta. G. kanclist ga toraj praša: Kedaj vaša „ta velki oče bil okul prinešena?“ Čitaj nemški: „Wann ist ihr Grossvater umgebracht worden?“ Bes te plentaj! Hvala lepa za tako slovenščino; človek čuvši tak jezik mora za ti ti dan pri največjem gladu tek zgubiti. Da, še več! Daj pou klobaso v papirčku s tako slovenščino zavito, v 24 urah je po njem.

Egiptovske kolere se nij bati, ali nesrečna difteritis pobrala je v Škocijanski fari uže 47 otrok; morali so toraj, ker ima bolezen epidemičen značaj, šolo zapreti in g. učitelju iz dolzega časa nij ostalo družega nego izbirati lečo za adventne poste. — Brez zamere g. Lavrič! —

H—k.

Mej dvema nemškutarjema.

A. Tschau! Dobro jutro!

B. Zakaj pa ne več „Grüss dich!“ ali si že pozabil nemški?

A. Tega ravno ne. A veš, ljubej spravljivosti na voljo, govorim zdaj, kolikor morem, samo slovenski.

B. Prav imaš. Saj so nam naši poslanci dali dober vzgled, ko so dovolili 600 gld. za neobligaten pouk nemščine na ljudskih šolah.

A. Ti novci so oddani na dobre obresti. Kajti, pomisli, jaz ki tako pogosto šetam po „Zvezdi“, čujem neprestano slovenske gospice kramljati nemški, in to s tako slabim naglasom in izgovarjanjem, da me kar krč lomi. Fi done! Odslej bomo vsaj čuli blagoglasno visoko — nemščino.

B. In tarokisti in „dominikanci“ bodo tudi vzprejeli krasni Schillerjev jezik!

A. Seveda! Potem nastane tista zlata doba, ko bode „jeden hlev in jeden pastir.“

B. Žal, da sem jaz že prestar, da bi kaj tacega dočakal, vrhu tega bi vender, dasiravno sem star kozel, v ta hlev nikdar ne hotel.

* * *

A. Kaj pa praviš o novem poslopji Korzike na Vrtačah?

B. Izvrstna kupčija, non plus ultra?

A. Kupčija? izvrstna? za koga?

B. I nu za koga neki, kakor za stavbeno družbo kranjsko. Saj bi jej nihče ne bil močvirnega prostora tako drago plačal.

A. Ravno ker je tako drago plačal, se mi smili. Ali nesi čul, da so kleti in drugi prostori vsi pod vodo?

B. Prav nič se mi ne smili. Korzika je pri okrašenju „Zvezde“ preveč „vode delal“, zdaj jo ima pa toliko, da mu je ni več treba delati. Ha, ha, ha!

A. Ti si nepoboljšljiv! Pomisli vrhu tega, da mora podreti nov zid in okolo in okolu napraviti ograjo, to je vender hudo.

B. Saj je meni tudi hudo, ko moram na ovinek hoditi, dočim sem prej hodil po premeji cesti. In zadnjič, ko so imeli tam tisti parni stroj, skoro mimo nesem mogel. In tako bo vselej, kadar bo dež. Vrag vzemi ovinek in zid!

A. Potem ga vsaj podirati ne bo treba? Servus!

Pogovori

soseda Brezovičarja in Bizovičarja.

Brezovičar: Zdravo, sosed! Si li že čital zadnjo Lai-baherico?

Bizovičar: Kako pa. Smešno se mi zdi, jako smešno, da v jedno mēr ponavlja, da zastopa večino prebivalstva. Jaz vsaj je navadno ne čitam, kdo bi se tudi zanimal za časopis, ki je uredovan s škarjami.

Brezovičar: V zadnji čas ima mnogo izvrstnih člankov a pri vsem tem prepirljiva je, kakor kaka stara tašča. Sicer pa glede eksekutivnih dražeb jako temeljita, gledé poročil à la Merelli ne posebno skropulozna, superlativov ima v izobilji na razpolaganje. S posebno ljubeznijo oklepa se nemškega gledališča, z izredno spretnostjo raznih pogrebov, pri katerih šestokrat uporablja stereotipni: „Bog lonaj pogrebeci!“ Prav dobro pozna vsakovrstne izložbe in dosledno služi Bambergovej knjigarni v neprestano reklamo.

Bizovičar: Čudno toliko krepostij v tako šibkem telesu!

Brezovičar: Truplo je res šibko, a ker se vedno napihujejo, si res domišlja, da je Bog vedi kaj.

Bizovičar: „Wir kommen übrigens darauf noch ausführlich zurück.“

Brezovičar: Vrlo dobro. Tedaj na svidenje!

* * *

Brezovičar: Si li čital, da je „Kmetiski prijatelj“ pisal, da je kmetom petrolej vsakdanji kruh.

Bizovičar: Čital sem, čital. Mislim, da ker sta „Ljudski glas“ in „Kmetiski prijatelj“ prava brata po krvi in po nravi, da je tudi „Ljudskemu glasu“ petrolej vsakdanji kruh.

Brezovičar: I se ve da. Saj je vse s petrolejem pisano.

Bizovičar: Kdo pa vender piše vse te neslane članke?

Brezovičar: Kdo neki? Znan socijal-demokrat, katerega bi že davno lahko deli pod ključ zaradi žaljenja veličanstva in zaradi veleizdaje in pa neki ... tič. Vsaka sraka se na perji spozna.

„Ljudski glas“

je zadnjič v nekem poslanem rekel, da je vest o nemčurskeji podpori neresnična. Po svojej starej navadi je tudi takrat lagel, kajti Greshamov agent K. nosi pobotnice za naročnino iz hiše v hišo in to skoro izključno nemčurske, in pridobiva nemčurčkeke stare in mlade za Suhablodnikovo glasilo. Ta plača 1 gld. 50 kr., drugi 3 gld. itd.

Kakor ima vsaka reč dve strani, tako tudi to krošnja-renje. G. K. si misli, nekaj Suhoblodnik že dobi. Pri tem poslu pa tudi jaz kot Greshamov agent napravim kaj kupčije, kajti za vsacega, kdor se naroči na „Ljudski glas“ je skrajni čas, da se čim prej tem bolje zavaruje življenje, in sicer pri meni, oziroma pri Greshamu.

Jeden, katerega je g. K. tudi nadlegoval.

V krčmi.

Žena: No, ali ne greva kmalu domov?

Mož: Zakaj neki? Saj je še komaj deset ura.

Žena: Kaj pa da, le na uro poglej, polunoci je že proč!

Mož: Beži, beži, sitnica! Ne vem zakaj uri vselej več veruješ, kakor meni.

Novosti iz Ljubljane.

Zastavica. Ni miš, ne podgana, pa vender po kanalih hodi. Kdo je to?

Dimnikar Štricl

Čitali smo v „Laibacher Zeitung“, da se „Narodna Tiskarna“ pravi nemški „Vaterländische Druckerei“. Pričakujemo, da bomo v bodoče čitali namesto: „Ultra national“ „Ultra-vaterländisch“, namesto: „Nationale Heisssporne“ — vaterländische Heisssporne, radovedni pa smo, kak izraz dobimo za slovo „Nationalität“. Menda vender ne „Vaterlandsduselei!“

Deseta nerodnost. V našem uradnem listu se je čitalo, da se kupujejo delnice „Narodne Tiskarne“ po razmerno visoki ceni s pristavkom: „Discretion verbürgt“. Ker nam nikakor ne more v glavo, kako se more zagotavljati diskrecija pri delnicah, na gotovo ime izdanih in ker se mora vsaka taka delnica prepisati, da se ve, je li še „narodna“, ali pa že „vaterländisch“, zato se nam dotični inserat dozdeva jako čuden, zato ga imenujemo „deseta nerodnost“. Deveta nerodnost je namreč, če komu pri jedi žlica iz rok pade.

Kak razloček je mej „Zvezdo“ in „Čitalnično restavracijo?“

Odgovor: V „Zvezdo“ hodi vse, v Čitalnično restavracijo pa žal! — le malokdo.

„Knefta“ — turnarsko orodje.

Znan črevljarski mojster v Ljubljani, recimo mu g. T. ima nadpolnega sina, ki se je zamaknil v nemške turnarje, v njih kriva peresa, še bolj pa v njih „Kneipe“. Pri zadnji turnarske veseli v kazini, pri katerej so se čudne stvari godile in govorile, bil je omenjeni deček tudi prisoten in bil po govorih, po obilo zavžitem pivu in vinu tako razvnet in navdušen, da je ostal do ranega jutra in prišel domov, „ko mežnar odzvonil je dan.“

Ker očetu ta pozni prihod ni bil baš po volji, pričel se je naslednji dvogovor: (Naš stenograf sicer ni bil navzoč, a poročilo je vender jako vestno).

Oče: No, od kod pa tako pozno, ponočnjak?

Sin: (ponosno). Bil sem pri turnarjih v kazini (opoteke se) prav dobre, izvrstno, židane volje. —

Oče: K-a-a-j? Kaj pa imaš pri turnarjih opraviti?

Sin: Saj sem se upisal —

Oče: Čemu?

Sin: Da bodem „turnal“.

Oče: Če je pa taka, pa začniva takoj prvo lekcijo!

Pri teh besedah poprime oče „kneftro“, začne poučevati svojega nadpolnega sinka tako temeljito in lahko umevno, da je ta takoj turnati znal in da mu druge lekcije, vsaj za nekaj časa, niti treba ne bode.

Glasovi in misli

po občnem zboru c. k. kmetijske družbe kranjske.

Družabnikov sešlo se je res veliko, toliko, da bi bilo nekaterim ljubše, ko bi jih bilo nekoliko manj.

Nekdo se je izrazil, da je bilo toliko družabnikov, da je bilo vse črno.

Gospod baron Wurzbach bil je v ta dan zares pravi pravcati prvomestnik, a samo zaradi tega, ker je sedel na prvem mestu.

Tudi centralni odbor pokazal se je vrednega svojega naslova, kajti sedel je sredi dvorane.

Gospod baron Wurzbach je gledé svojega predsedništva tako stabilen, kakor nekdanji kataster. Ne gane se. Treba bode tudi tukaj upeljati novo mero.

Druzega predsednika bi si tudi že smeli omisliti, kajti ta pač ni za rabo. „Novice“ mu sicer pravijo, da je nepristransk, a to nepristranost pokazal je samo pri lanskem občnem zboru, ker ga bilo ni. Pri najboljši volji ne najdemo niti z drobnogledom na gosp. baronu Wurzbachu za predsedništvo potrebnih lastnostij.

Mi smo namreč tega prepokornega mnenja, da predsednik kmetijske družbe kranjske bode v prvi vrsti **vzgleden poljedelec**. Drugič bi ne bilo napačno, ko bi bil predsednik **narodnjak**, ali ker bi se utegnila ta želja nekaterim dozdevati preveč vratolomna, da bi bil vsaj zmožen voditi zborovanje v slovenskem jeziku. Tretjič bi morebiti tudi ne škodilo, ako bi bil predsednikom izbran mož, ki bi bil predsednik društva skozi vse leto, ne pa samo pri občnem zboru, in kadar treba kaj podpisati, ako bi se za ta velečastni in velevažni posel izbrala oseba, ki se živo zanima za poljedelstvo in za napredek kmetijstva, ki bi novo življenje udahnila društvu.

Sedanji gosp. baron in predsednik pa vseh teh lastnostij nema in nepristranost, ki bi jo radi na njem našli, zove se po pristnem imenu — letargija, apatija, vsaj kmetijske družbi nasproti. Vse kaj družega pa je s konstitucionalnim društvom, kjer je gospod baron Wurzbach jako „a jour“ in jako vnet in vesten član. —

Ker je zaradi volitve tajnika navstala tolika randiga in razprtija, bi se priporočal naslednji predlog:

Ako se namreč kontrola že mora naložiti skoro najstarejšemu članu in nikakor ne kaže, da kar bi bilo najnaravnije, vsak član dobi legitimacijski list, potem naj se, da odpade težavno in mučno zapisavanje imen, odredi tako: Vsak član pomoči svoj kazalec desne roke v črnilo ter potem na v ta namen priredjeno polo belega papirja napravi črno piko. Te pike se potem seštejejo in število glasov je jasno. Ko bi pa navstala dvojba, se pa napravi „proba“. Vsak pomoli desno roko kvišku in potem brojijo se še enkrat črni kazalci. Ni vrag, da bi na ta način, ne prišli do rezultata!

Političen rebus.

Kdo in kaj je to?

To je ministrski predsednik grof Taaffe, ki ima levice na sredi, desnico pa v žepu.

Resna premišljevanja penzioniranega filozofa
Izidora Muzloviča.

Do sedaj smo vedno mislili, da je narodnostno vprašanje najvažnejše, sedaj pa so nas poučili nasprotno, da mora narodnostno vprašanje izginiti kakor — kafa! — (Jaz bi rabil v tej zadevi jako rad neko drugo ime, pa ne smem.) Kdo bi si bil to mislil pred par leti, ko je pokojni Jurčič spisal svojega Tugomerja. „Tvrđ bodi, neizprösen, mož jeklen“, je dejal, dan danes pa pri nas ni ničesar jeklenega, nego peresa, s katerimi pišemo in namestu jednaga Gropa imamo jih celo kopico. Slovenski listi postali so brezuplivni, brez vsake važnosti, kar pa nekaterih gospodov ne moti, da bi vender te liste radi dobili v svojo pest, da za navadni in jednostavni imenik delničarjev ponujajo tihotapno 50 gld.

„O venalem urbem“, rekel je Iugurtha pri povratku iz Rima, kaj pa bi bil rekel o belej Ljubljani, ko bi imel več nego dvomljivo srečo, bivati sedanji čas v njenem ozidji, o tem nam ne poroča niti Livij, niti Salust, niti naš domači historiograf Dimitz. V zadregi bi bil zaradi izraza. Rekel bi k večjemu: To je ameriansko divje! Kakor nedavno neki feljtonist v nekem slovenskem listu. To je pa tudi superlativ, da mu ga ni para. Ameriansko divje! Duša beži, ploha gre! In če si mislim vse to ameriansko divjost v Kokri, kjer je pa pri tem jako prikladen prostor za študije in „plave“ postavi in jednaka gastronomična premišljevanja — potem stresa me mrz in premišljam, kaj je bolje: Biti, ali ne biti? Jaz namreč mislim: „Naroden“ ali pa „vaterländisch“?

In boli me glava in srcé, kadar o tem premišlujem.

In skoro bi želel, kakor neki učitelj na Štajerskem, da bi se naš narod čez noč raznarodoval, ponemčil in poitalijančil, ker bi v tem slučaju bil rešen daljših muk in nesrečnih eksperimentov, ali pa, da bi se našel nov Mojzes, ki bi ves sedanji mehkužni, popačeni, po vsakej sapici upogljiv rod zapeljal v kako puščavo in tamkej s prepelicami, zlatimi teleti in drugimi takimi sladčicami tako dolgo destilirail, da bi od vsega tega rodu ne ostal niti zadnji gumb, ter naposled pripeljal nov prerojeni in vzgojeni rod v deželo. Ko bi se to zgodilo in bi jaz bil še živ, potem bi vzel Zupanovo, ali makari tudi Bezenšekovo stenografijo v svoje prastare roke in pisal in opisaval bi z drhtečo roko a z velikim navdušenjem in neizmernim veseljem poročila — iz deželnega zbora.

prebogato Kranjsko, še za novo specialiteto. On je namreč srečen, trikrat srečen posestnik značajnih psov. Prigodilo se je, da so njegovi psi, katere ima tam nekje pri Kamniku, nekoga oklali oziroma ogrizli. Srečni, trikrat srečni posestnik bil je vsled tega nepravilnega obnašanja svojih psov pozvan pred sodnijo, ter tam vprašan, kaj in kako?

Gospod baron Wurzbach pomežikal je parkrat s svojimi brkami ter potem narekoval v zapisnik: „Meine Hunde sind Wachthunde und als solche besitzen sie ein derart ausgebildetes Ehrgefühl und so viel Charakterfestigkeit, dass sie so etwas gewiss nicht thun.“

Srečna Kranjska, ki imaš v svojej kmetijski družbi predsednika, ki je prava pravcata specialiteta in ki ima kot naj-novejšo specialiteto značajne pse, ki kaj drže na svojo čast in nikogar ne ogrizejo, kogar ne morejo!

Takim psom treba da se reče „oni“, kajti to ni kar si bodi in sigurno bode gospod baron Wurzbach pri prihodnjem pasjej razstavi dobil častno diplomu, katere za svoje poljedeljske napore še ni zaslužil. Čestitamo!

V veselej nemškej družbi, ne rečemo, da je bilo ravno v Ljubljani, a tega tudi ne zanikavamo, imel je mlad profesorček, recimo mu B. strasten govor, v katerem je poveličaval nemštvo na vse kriplje in sploh govoril tako besno, kakor govori človek, katerega je prevzel „furor tentonicus“. Mej drugim rekel je ter nagovarjal svoje sopivce, da se mora slovenska in slovanska trobojnica odtrgati od droga, in iz te trobojnice splesti „knuta“, s katero se po-ženo narodnjaki iz dežele.

Jeden njegovih kolegov in izpovedati moramo, da jako hladnokrven, rekel je začuvši to vest: „Res ne razumem, kako more človek, ki je že nad 24 let star, v tako malo besedah, povedati toliko neumnostij!“

Mi pa bi rekli: To ni neumnost, to je premišljena zla volja in čudom se čudimo, da prisotni g. komisar ni imel niti jedne grajalne besede, niti jednega opomina, čudimo se, da dotičnika „predpostavljani“ o tej aféri govoré, a ničesar ne storé. Tu ne velja izgovor: „Er war des süßen Weines voll“, kajti sladko vino je v dotičnej gostilnici nemožna stvar, tudi si ne upamo domnevati, da bi bili gospodje deležniki že pri oficijelnih napitnicah „kebrasti“, a ko bi tudi bili, vendar s tem še ne preneha njihova odgovornost. Želeli bi vsekako nekoliko pojasnila, dasiravno smo preverjeni, da „vrana vrani očij ne izkljuje“, in da bi nekatere neizmerno veselilo, ko bi se s trobojnico zgodilo, kakor je gospod B. predlagal.

Kdor dolgo živi, marsikaj doživi, to pa je novo, da bi sodarji pleli knute in po novem obrtnem zakonu je to kar naravnost prepovedano. Kaj drugoga je s tistimi sodarji, katerim se pravi „Bürstenbinder“, tistim je marsikaj slobodno. Za tega delj pravijo po nekod Nemci: „Er sauft wie ein Bürstenbinder!“ — „Er flucht wie ein Bürstenbinder!“ V tej zadevi pripoznamo i mi g. B. popolno spričevalo sposobnosti, popolen „Befähigungsnachweis“ ter predlagamo, da se te spričevali upiše v njegovo „Qualifikationstabelle“.

Kdo zna, koliko mu to koristi? Čez sedem let vse prav pride in nemogoče ni, da bode g. B. ako jednakomerno napreduje, res „knute“ delal, če tudi ne iz trobojnic. Še boljše bi pa bilo, ko bi gosp. B. te „knute“ tudi zdaj pa zdaj nekoliko okusil. Bilo bi le njemu v prid, nikakor pa „kunti“, ki je gotovo imela že boljše predmete v oblasti.

Jeden, ki je bil prisoten.

V Mariboru.

Značajni psi.

Gospod baron Wurzbach, ki je tudi predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske, obogatil je našo itak naravnih redkostij

A. Srečo dobro! Kaj novega?

B. Novega dosti. Najnovejše je to, da Slovencev več na svetu ni.

A. Pojdi, pojdi, čemu take šale, zdaj, ko je resen čas?
 B. Kaj šale! Profesor Nagele je tako pisal in v „N. Fr. Presse“ je tiskano črno na belem, tedaj mora res biti.
 A. A pomisli, da je Nagele Tirolec!
 B. In kaj potem, če je Tirolec?
 A. Ali ne veš, da so neke vrste Tirolci, katere še le v poznih letih pamet sreča, da čujejo „Schnalzer“, kakor se v Tirolih pravi.
 B. Ti misliš tedaj, da je prof. Na —?
 A. Pst! Se ve da si mislim, prepričan sem do dobrega.

A. To je vendar čudno, da tak kričar, kakoršen je prof. Nagele niti mature napravil ni.
 B. Kako to veš?
 A. Prav naravno. Ko bi bil profesor Nagele kdaj maturo delal, bi moral znati, kdo in kje so Slovenci. To zna v Avstriji vsak abiturient. Ker pa trdi, da Slovencev ne pozna, tedaj je brez dvojbe, da se nikdar za maturo učil ni in bi je s tako slabim znanjem tudi ne napravil.
 B. Kako pa je potem postal profesor?
 A. To mi je ravno tako malo znano, kakor sploh ne razumem, da morajo ljudje s tako slabim znanjem poučevati.

A. Kako bi rekel Dunajčan takemu človeku, ki ima tako malo znanja, kakor profesor Nagele, ki niti Slovencev ne pozna?
 B. Dunajčan bi rekel: „Der ist total vernagelt!“

Tednik „Vorwärts“.

časopis za tiskarske in jednake interese, prinaša v svojej 47. številki naslednji objavi:

Verein für Buchdrucker und Schriftgiesser Oberösterreichs in Linz.

Der gefertigte Ausschuss giebt hiermit bekannt, dass er namens des Vereines die Gegenseitigkeit mit dem Vereine der Buchdrucker und Lithographen Krains in Laibach, sowie mit dem Teplitzer Buch- und Steindruckervereine aufgehoben hat. Für den Ausschuss des Vereines der Buchdrucker und Schriftgiesser Oberösterreichs:

A. Stegmüller, Vorstandstellvertreter.
 Wilh. Polzer, Schriftführer.

Viaticumsauszahlung für Kärnten in Laibach.

Die Reiseunterstützung im Betrage von 1 fl. an jene Mitglieder von Vereinen, welche die Gegenseitigkeit mit dem krainerischen Kronlandsvereine aufgehoben haben, erfolgt durch Herrn Karl Riebe, Buchdruckerei Ignaz v. Kleinmayr & Fed. Bamberg, Bahnhofgasse 15.

To je sijajen dokaz za spravljalivost, ki je zavladata zadnji čas v nemških in nemčurjskih krogih. Daso pa gospodje te vrste neznosni, vidi se iz tega, ker neso pretrgali samo zvezo s tiskarskim društvom v Ljubljani, ampak tudi s sorodnim nemškim društvom v „Teplitz“.

Ti izjavi sti nam v posebno zadovoljstvo in vzajemnosti na ljubo izjavimo z izrednim veseljem:

da vsacemu teh izmed Nemcevin iz „rajha“ privandranih gg. hujskačev radi izplačamo „viaticum“ v znesku 1 gold., ako čim prije tem bolje ostavi belo Ljubljano. Prednost imajo črkostavci Bambergove tiskarne.

V Šmariji pri Jelšah.

Prvi tržan: Dobro jutro! Kaj je novega?

Drugi tržan: Najnovejše je to, da bode sedaj naš pristav **Rothschädel** svoje ime premenil.

Prvi tržan: Kaj praviš? Pa zakaj?

Drugi tržan: Veš, minister Pražak mu je tako glavo opral, ali kakor Nemeč pravi: „den Kopf gewaschen“, da je gotovo izginila vsa rudeča barva.

Prvi tržan: Kako se bode tedaj odsle pisal?

Drugi tržan: I kako? Naravno! „Schädel“ samo „Schädel“!

Škratogrami.

Ptuj.

Dokler Mihelič piska in Premrl gode,
 Tako dolgo pri nas nič boljše ne bode.

Maribor.

Nagele mit „Schulvereins-Klingel-beutel“ —
 Poculirt mit einem leeren Seidel.

Slatina.

Pri šulverajnu upisani adjunkt,
 Dobil je od ministra „punkt“. —
 V Rogatci Gostišo, oj sakrabort! —
 Obšla pri tej vesti je kurja polt.

Celje.

Dr. Glantschnigg moli: Daj nam danes naš vsakdanji
 petrolej! —
 In naročnikov neumnih kot doslej!

Sevnica.

Slovenska zmaga —
 Za nemčurje zgaga.
 Kavčič pravi „fürchterlich!“
 Ausserer je „ausser sich“.

Dunaj.

Otvoril se nov je parlament —
 Deficit permanent.
 Justament!

Ljubljana.

„Gedanken sind zollfrei.“ so nekdanj govorili —
 A te dni so „Misli štajerskega Slovenca“ vendar le zaplenili.

Kaj je smešno?

Smešno je, ako kdo v Trst potuje, ondu v morje pljuje in misli, da bode vsled tega v Benetkah navstala povodenj.

Smešno je, ako kdo tako visoko ali globoko piše, da mora vedno ponavljati: „Neso nas razumeli“ — ali „Ni nas razumela“.

Smešno je, ako se profesor Konšek in profesor Heinrich, ki drug drugemu ne marata, v veselej družbi tako razvnameta, da se s klicem: „Komm an mein Krainerherz!“ slastno objemata in poljubujeta.

Smešno je, ako kak časnik piše, da je vsled njegovega poročila nekdo hišo zažgal.

Smešno je, ako krojač politikuje, pa niti hlače narediti ne zna.

Smešno je, ako neki učitelj misli, da je tič, pa je le Ivanetič.

Smešno je, ako kdo misli, da bode dobil od kozla mleka, od prašiča volne, od polža krvi, od komarja mesa, od nemškutarja pa pravice.

Najnovejše čudo.

Današnja „Laibacher-Zeitung“ nema nobene polemike, niti proti „Slovenskemu Narodu“, niti proti kateremu drugemu listu. Gott helfe weiter!

razkadila se je vsa slava, katero ste kdaj pri nas uživali. Vsaka Vaših besed je dokaz puhlega, a vender oholega diletantizma. Če čutite v sebi poklic kritika, kritikujte makari muzikalne proizvode, a poezijo vsaj pustite pri miru, pri tej s kuhalnico v roki nič ne opravite. Čuvajte se v bodoče blamaž!

Vaši častilci
Lonec, Pisker, Skleda.

Vprašanje.

Ali ni gosp. dr. Glantschnigg v Celji tisti dan, ko je v svojem „Kmetiskem prijatelji“ pisal, da je kmetom petrolej vsakdanji kruh, morebiti malo preveč **tinte** pil?
Znan radovednež.

„Šulferanjski prvak“ profesor Nagele, ki je že mislil, da dobi častni naslov „Herrgott von Kötsch“ bil je v Hočah baje v hudih škripcih. Ničesar ni šlo gladko in da ni pritisnila Mariborska garda, kdo ve, kak bi bil konec. Zatorej svetujemo:

„Gospod Nagele ne hodi v Hoče
Pihat tamkaj kaše vroče!“

Nujno — nujno!

Kaj je že vse nujno na svetu?

Pred leti bilo je strašno nujno, da se odpravi hiša „Pri zaponi“, a zdaj pa „te — leta teko“ in nikjer ni sledu nujnosti, da bi se neukretni in ne baš posebno lepi prostor zopet zazidal, dasiravno je obrok že pretekkel. Kje tiči zdaj nujnost?

Lansko leto moral je mestni zbor kar na vrat na nos posvetovati se o prošnji, da se od Kozlerjeve pivovarne do Ljubljaniče dovoli nov kanal, po katerem bi odtakala nečista, smrdljiva voda.

Bili so takrat nujni predlogi, nujni govori, nujni sklepi.

A preteklo je že več, nego jedno leto, in vse je še pri starem in kdor hodi iz Ljubljane v Šiško ali iz Šiške v Ljubljano, prepriča se lahko, da tam gori tista okužena voda še vedno jednako nujno smrdi, da pa nujnega kanala vedno še ni.

Nujno je bilo mestno posojilo, sedaj pa z nujno dobljenim denarjem ne vemo kam in moramo plačevati nujne obresti.

Ker je bila verifikacija volitev veleposestva kranjskega tako nujna, sta dr. Schrey in grof Blagaj zaradi same nujnosti odložila svoja mandata.

Ker je uredništvo „Škrata“ letos precej zaostalo, mora **nujno** skrbeti, da to popravi in pride zopet v pravi tir.

Gosp. Fr. Š. Kuhač

v

Zagrebu.

Ko smo prečitali Vašo kritiko gosp. Vilharjevih skladb, preverili smo se, da Vam je one vrste narekovala zavist, a ko smo čitali Vašo oceno Preširnovе „Nezakonske matere“,

Redkost.

Pri c. kr. pošti v Ljubljani nastavljen je v zadnji čas uradnik, ki ne zna niti **do pet šteti**, vsaj v slovenskem jeziku ne.

Kdor si hoče ogledati redkost — **samo italijanskega jezika zmožnega uradnika v slovenske Ljubljani** — naj se potruži k veleslavnej c. kr. pošti.

Ustopnina prosta.

Prošnja

do veleslavnega c. kr. poštnega ravnateljstva

v

Trstu.

Ker nam že vedno silite italijanske uradnike, prosimo, da nam bode sporazumljenje možno, da nam pošljete vsaj tudi potrebno število slovensko-italijanskih slovarjev, ali pa, kar utegne biti **še bolj praktično**, da k vsacemu takemu uradniku nastavite tudi zapriseženega tolmača.

Preverjeni, da bode slavno c. kr. poštno ravnateljstvo naš izredno praktičen nasvet uvažilo, če ne zaradi drugega, vsaj zaradi ložjega prometa, prosimo samo to, da se brzo kaj ukrene. Bis dat, qui cito dat.

V Ljubljani decembra meseca.

Več strank, ki italijanski ne znajo, in so se prepričale, da zgoraj omenjeni uradnik res niti **do pet šteti** ne zna.

Po padu —

Korist telovadbe.

Glas od zgoraj: Adam, kje si?

Jeden dotičnikov: „Gospod, sram me je!“

Kakor predstoječa podoba kaže, sta se Milan in Aleksander preteklo poletje pri Bismarcku prav dobro izvežbala. Sedaj telovadba in skoki za nju nimajo nikake težave več. Tudi v tej stroki priporoča se nazorni pouk.

„He, boter, kam pa?“
 „I kam neki, neki? Na ravnost na Kranjsko sem se namenil.“
 „Kaj, na Kranjsko? Tam vašega rodu nič kaj radi ne gledajo.“

„To je bilo nekdanj. Sedaj se je pa vse na bolje obrnilo. Vsaj „Schulverein“ se tam prav dobro počuti in tisti gg., ki so mu lani še zabavljali, so mu letos že tako rekoč dovolili podporo. In ker je položaj tak, pa grem gledat, ali bi se pri tem tudi moj „Nationalverein“ malce ne okoristil.“

„Srečen pot, boter!“

„No, ta tri jabolka so jako debela, pa tudi že tako gnjila, da se je vsak hip nadejati, da jedno ali drugo cepne na tla!“

Brumna želja.

Ko bi se v Ljubljani vsaj zopet jedenkrat predstavljala igra „Orpheus in der Unterwelt“ — kajti s kakim navdušenjem bi mi Slovenci peli:

„Wir Griechen
 Wir kriechen.“

Izhaja 10. in 25. dan vsacega meseca. Cena za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr. Posamične številke po 15 krajc., pri opravištvu v „Narodni Tiskarni“, kateremu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije in inserati. Slednji računijo se po dogovoru.